

**Sandra
Mrvica
Mađarac**

**DEMOGRAFSKA STRUKTURA
PODUZETNIKA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

**Darija
Ivanković
Ana Šarić**

**DEMOGRAPHIC STRUCTURE
OF ENTREPRENEURS IN THE
REPUBLIC OF CROATIA**

SAŽETAK: Demografska struktura stanovništva jedan je od ključnih čimbenika demografske slike nekog područja te utječe na gospodarsko stanje države. Demografske promjene glavni su pokretač društvenog razvoja Europske unije i njezinih država članica, a posljedično utječu na društveno-gospodarski razvoj. U analizi demografske strukture stanovništva najčešće se razmatraju biološka (stanovništvo prema dobi i spolu), ekonomska, socio-profesionalna, obrazovna, nacionalna, religijska i kulturno-etnička obilježja stanovništva. Dobno-spolna struktura stanovništva temelj je fiziološke podjele rada i važna je za trenutačni gospodarski razvoj neke države. Zajedno s veličinom i gustoćom stanovništva, dobno-spolna struktura postavlja demografske okvire širenja društvene podjele rada.

Poduzetnici imaju ključnu ulogu u tržišnim ekonomijama zbog njihove inovativnosti i utjecaja na gospodarstvo. Poduzetnički uspjeh ovisi o samom poduzetniku i njegovim karakteristikama, a olakšavaju ga čimbenici poput stupnja obrazovanja, obuke, iskustva,

ABSTRACT: The population demographic structure is one of the key factors in the demographic status of an area which affects the country's economic state. Demographic changes are the main driver of social development of the European Union and its Member States, and consequently they affect socio-economic development. When analyzing the demographic structure of the population, the most often considered parameters are the biological (population by age and sex), economic, socio-professional, educational, national, religious and cultural-ethnic characteristics of the population. The age-gender structure of the population is the basis of the physiological division of labor and is important for the current economic development of a country. Together with the size and density of the population, the age-gender structure sets demographic frameworks for the expansion of the social division of labor.

Entrepreneurs play a key role in market economies because of their innovation and the impact they have on the economy. Entrepreneurial success depends on the entrepreneurs themselves and

This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 license
© author(s)
Ovaj je rad licenciran pod licencom CC BY-NC 4.0
© autor(i)

Sandra Mrvica Mađarac, Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru **address:** Blage Zadre 2, Vukovar **e-mail:** smrvica@vevu.hr

Darija Ivanković, Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru **address:** Blage Zadre 2, Vukovar **e-mail:** darija.ivankovic@vevu.hr

Ana Šarić, Tera Tehnopolis d.o.o. **address:** Trg Ljudevita Gaja 6, Osijek **e-mail:** ana.niksic@tera.hr

okruženja i demografskih karakteristika. Dob, spol i obrazovanje također utječu na poslovna postignuća poduzetnika.

Za potrebe ovog rada putem *online* upitnika provedeno je istraživanje demografskih karakteristika poduzetnika u Republici Hrvatskoj. U istraživanju je sudjelovalo 100 poduzetnika (N = 100). Metodologija istraživanja temelji se na primjeni deskriptivne statistike, a analizirani podaci prikazani su pomoću ključnih mjera centralne tendencije. Cilj istraživanja bio je utvrditi demografsku strukturu poduzetnika. Rezultati istraživanja pokazali su da su poduzetnici većinom visokoobrazovani muškarci koji žive u gradu i vlasnici su mikropoduzeća. Dobiveni rezultati mogu se primijeniti u svrhu promicanja poduzetništva među određenim strukturama stanovništva.

KLJUČNE RIJEČI: demografska struktura, istraživanje, održivo poduzetništvo, poduzetnik

their characteristics, and is facilitated by factors such as level of education, training, experience, environment and demographic characteristics. Age, gender and education also affect the business achievements of entrepreneurs.

For the purposes of this paper, a survey of the demographic characteristics of entrepreneurs in the Republic of Croatia was conducted through an online questionnaire. The study involved 100 entrepreneurs (N = 100). The research methodology is based on the application of descriptive statistics, and the analyzed data are presented using the measures of central tendency. The aim of the research was to determine the demographic structure of entrepreneurs. The results of the research showed that entrepreneurs are mostly highly educated men who live in the city and are owners of micro-enterprises. The results obtained can be applied for the purpose of promoting entrepreneurship among certain population structures.

KEY WORDS: demographic structure, research, sustainable entrepreneurship, entrepreneur

UVOD

Demografija je društvena znanost koja promatra kvantitetu i strukturu stanovništva, prirodna kretanja stanovništva, njegovu prostornu rasprostranjenost i migracijska kretanja.

Demografska struktura stanovništva posljedica je socio-ekonomskih promjena u nekom području. Poduzetništvo ima ključnu ulogu u suvremenom gospodarstvu, ne samo kao pokretač ekonomskog rasta već i kao katalizator inovacija i generator novih radnih mjesta (Van Praag & Versloot, 2007). Na individualnoj razini, poduzetništvo se prepoznaje kao temeljna kompetencija za uspjeh na dinamičnom tržištu. U okruženju današnjeg globaliziranog društva, proaktivnost, samostalnost i inovativnost postali su ključni resursi koji pojedincima i organizacijama omogućuju da se prilagode promjenama te odgovore na rastuće zahtjeve za kreativnim i održivim rješenjima (Dean & McMullen, 2007).

Poduzetništvo se suočava s nizom novih izazova, koji zahtijevaju ne samo ekonomski uspjeh već i odgovorno poslovanje usklađeno s ekološkim i društvenim potrebama (Schaltegger et al., 2016). U tom kontekstu održivo poduzetništvo izdvaja se kao ključna snaga koja pokreće pozitivne promjene na društvenom, ekološkom i ekonomskom planu, pri čemu održivi razvoj postaje globalni prioritet za sve sektore društva (Aswathy & Sreenivasan, 2023).

Za potrebe rada provedeno je istraživanje putem upitnika podijeljenog poduzetnicima s ciljem analize demografske strukture poduzetnika. Analizom podataka i primjenom odgovarajućih mjera može se pridonijeti održivom razvoju poduzetništva.

DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA I NJEZINI UTJECAJI

Demografija se bavi istraživanjem stanovništva, njegove brojnosti, starosno-spolne strukture,

INTRODUCTION

Demography is a social science that studies the quantity and structure of the population, the natural movements of the population, its spatial distribution and migratory movements. The demographic structure of the population is a consequence of socio-economic changes in an area. Entrepreneurship plays a key role in the modern economy, not only as a driver of economic growth but also as a catalyst for innovation and a generator of new workplaces (Van Praag & Versloot, 2007). At the individual level, entrepreneurship is recognized as a core competence for success in a dynamic market. In today's globalized society, proactivity, independence and innovation have become key resources that enable individuals and organizations to adapt to change and respond to growing demands for creative and sustainable solutions (Dean & McMullen, 2007).

Entrepreneurship is faced with a number of new challenges, which require not only economic success but also responsible business aligned with environmental and social needs (Schaltegger et al., 2016). In this context, sustainable entrepreneurship stands out as a key force driving positive social, environmental and economic change, with sustainable development becoming a global priority for all sectors of society (Aswathy & Sreenivasan, 2023).

For the purposes of this paper, a survey was conducted through a questionnaire which was distributed to entrepreneurs with the aim of analyzing the demographic structure of entrepreneurs. Data analysis and the application of appropriate measures can contribute to the sustainable development of entrepreneurship.

DEMOGRAPHIC STRUCTURE OF THE POPULATION AND ITS IMPACTS

Demography deals with researching the population, its number, age-sexual structure,

prirodnih kretanja stanovništva (smrtnosti i rodnošći), migracijskih kretanja i prostorne rasprostranjenosti stanovništva. Demografija u širem smislu podrazumijeva demografski razvoj, tj. složeni proces razvoja stanovništva koji obuhvaća sve vrste kretanja stanovništva (prirodna i migracijska) te njihovu ovisnost o promjenama u društvenoj strukturi. Istraživanje demografskog razvoja obuhvaća međuovisnost sveukupnog kretanja stanovništva i njegovu ovisnost o promjeni strukture tog istog stanovništva, kao i ovisnost pojedinih komponenti kretanja stanovništva (smrtnost, natalitet, migracije) o promjenama u gospodarskim, socijalnim, ekonomskim i političkim aspektima promatranog društva. Demografija se u širem smislu može definirati i kao demografski razvoj, tj. proces koji prati strukturne promjene i djelovanje društvenih i gospodarskih čimbenika iz okruženja koji utječu na razvoj i kretanje stanovništva (Wertheimer-Baletić, 1999).

Osnovne demografske promjene mogu se podijeliti na prirodne (npr. smrtnost i rodnošć) i migracijske promjene, koje mogu biti imigracijske i emigracijske. Prirodne demografske promjene mogu se mjeriti prema stopi rodnošći (broj živorođene djece na tisuću stanovnika), prema stopi plodnosti (broj rođene djece na 1000 žena u reproduktivnoj dobi), stopi smrtnosti (broj umrlih na 1000 stanovnika), stopi smrtnosti dojenčadi (broj umrle djece mlađe od 1 godine na 1000 živorođene djece) i ostalim pokazateljima (Živić, 2003).

Za analizu strukture stanovništva najčešće se provode: biološka (stanovništvo prema dobi i spolu), ekonomska, socio-profesionalna, obrazovna, nacionalna, religijska i kulturno-etnička struktura (Friganović, 1990). Dobno-spolna struktura važna je za trenutačni i budući gospodarski razvoj neke zemlje. Ona je temelj fiziološke podjele rada, koja se prije svega događa u obitelji, a zajedno s veličinom stanovništva i njegovom gustoćom postavlja demografske okvire širenja društvene podjele rada. Važnost

natural population movements (mortality and birth rate), migration movements and spatial distribution of the population. Demography in a broader sense implies demographic development, i.e. a complex process of population development that includes all types of population movements (natural and migratory) and their dependence on changes in social structure. The demographic development research covers the interdependence of the overall population movement and its dependence on the change in the structure of that same population, as well as the dependence of certain components of population movement (mortality, birth rate, migration) on changes in the economic, social, economic and political aspects of the observed society. Demography can also be broadly defined as demographic development, i.e. a process that follows structural changes and the action of social and economic factors from the environment that affect the development and movement of the population (Wertheimer-Baletić, 1999).

Basic demographic changes can be divided into natural (e.g. mortality and natality) and migratory changes, which are immigration and emigration. Natural demographic changes can be measured by birth rate (number of live births per thousand inhabitants), fertility rate (number of births per 1000 women of childbearing age), mortality rate (number of deaths per 1000 inhabitants), infant mortality rate (number of deaths of children under 1 year of age per 1000 live births) and other indicators (Živić, 2003).

For the analysis of the population structure, biological (population by age and sex), economic, socio-professional, educational, national, religious and cultural-ethnic structure are most often analyzed (Friganović, 1990). Age-gender structure is important for the current and future economic development of a country. It is the foundation of the physiological division of labor, which primarily occurs in the family, and together with the size of the population and its density, sets demographic frameworks for the expansion of the social division of labor. The importance of the age-gender

dobno-spolne strukture stanovništva očituje se i u tome što se strukture stanovništva prema raznim gospodarskim i društvenim obilježjima (djelatnosti, aktivnosti, zanimanju, obrazovanju) istražuju istodobno prema spolu i prema dobi. Struktura stanovništva prema spolu ukazuje na brojčani odnos muškog i ženskog stanovništva u ukupnom stanovništvu. Demografski podaci pokazuju da struktura stanovništva prema spolu varira od države do države, a rezultat je dugoročnog djelovanja sljedećih čimbenika: nataliteta, mortaliteta, migracije (selektivne s obzirom na spol) i ostalih vanjskih čimbenika. Ova struktura utječe na gospodarska kretanja tako što utječe na obujam radne snage, jer struktura stanovništva u radnoj dobi prema spolu određuje ponudu radne snage. Činjenica je da je razina ekonomske aktivnosti žena svugdje ispod razine aktivnosti muškog stanovništva, zbog biološke i tradicionalne uloge žena kao majki i kućanica (Wertheimer-Baletić, 1999). Rezultati istraživanja utjecaja dobne strukture na gospodarski rast Kine između 1991. i 2019. godine pokazuju da su prije 2011. godine promjene dobne strukture u Kini dovele do povećanja ponude radne snage i stope štednje kućanstava te pozitivno pridonijele gospodarskom rastu zemlje u većini godina počevši od 1991. godine (Wang et al., 2024). Biološka struktura stanovništva važna je i za kretanje stanovništva u budućnosti, jer ono uvelike ovisi o promjenama dobno-spolne strukture (Glamuzina & Glamuzina, 1996).

Ekonomska teorija već dugo naglašava važnost istraživanja i razvoja, stručnosti i znanja zaposlenih te društvenog kapitala kao važnih i neophodnih preduvjeta konkurentnosti i gospodarskog rasta (Aghion & Howitt, 1998, str. 34). Školska sprema, uz „pismenost“, temeljni je pokazatelj obrazovne strukture stanovništva, a pod pojmom školske spreme u popisima stanovništva podrazumijeva se najviša završena škola (Pokos, 2005).

Ekonomsko-socijalna struktura stanovništva podrazumijeva strukturu prema ekonomskoj aktivnosti, djelatnosti, zanimanju, položaju

structure of the population is also reflected in the fact that the structures of the population according to various economic and social characteristics (work, occupations, education) are explored simultaneously according to gender and age. The population structure by gender indicates the numerical ratio of male to female population in the total population. Demographic data show that the population structure by gender varies from country to country, and is the result of the long-term activity of the following factors: birth rate, mortality, migration (gender-selective) and other external factors. This structure influences economic trends by influencing the workforce volume, as the structure of the working age population determines the labor force supply by gender. The fact is that the level of economic activity of women is below the level of activity of the male population, due to the biological and traditional role of women as mothers and housewives (Wertheimer-Baletić, 1999). The results of research into the impact of age structure on China's economic growth between 1991 and 2019 show that before 2011, age structure changes in China led to an increase in labor force supply and household savings rates, and positively contributed to the country's economic growth in most years, starting from 1991 (Wang et al., 2024). The biological structure of the population is also important for the population migration in the future, as it largely depends on changes in age-gender structure (Glamuzina & Glamuzina, 1996).

Economic theory has been accentuating the importance of research and development, employee expertise and knowledge, and social capital as important and necessary preconditions for competitiveness and economic growth (Aghion & Howitt, 1998, p. 34). Educational level, in addition to “literacy”, is a fundamental indicator of the educational structure of the population, and the term education level in the population censuses implies the highest completed education (Pokos, 2005).

The economic and social structure of the population implies a structure according to economic activity, occupation, occupational

u zanimanju, sektoru u vlasništvu, obilježjima naselja, obilježjima kućanstva prema izvorima i veličini prihoda, obrazovnoj strukturi stanovništva i sl. Polaznu osnovu za proučavanje ekonomsko-socijalne strukture stanovništva čini ekonomska struktura aktivnog stanovništva (radne snage). To proizlazi iz činjenice da se ekonomska struktura ukupnog stanovništva formira preko ekonomske strukture aktivnog stanovništva, jer su neaktivne osobe ovisne i uzdržavane od aktivnih članova njihove obitelji ili kućanstva (Wertheimer-Baletić, 1999).

Ekonomska struktura stanovništva podrazumijeva podjelu stanovništva prema djelatnostima iz kojih ostvaruje dohodak. Podjela se može provesti prema različitim kriterijima: prema vrsti djelatnosti (na poljoprivredne i nepoljoprivredne djelatnosti), prema zanimanju koje se obavlja u trenutku popisa, a često je korištena podjela prema sektoru – na primarne, sekundarne i tercijarne djelatnosti.

„Utjecaj obrazovanja na stupanj ekonomske aktivnosti stanovništva očituje se:

- a) kroz činjenicu da je razina stope aktivnosti, uz ostale iste uvjete, to viša što je viša razina obrazovanja (školske spreme) ukupnog stanovništva, što se osobito opaža kod ženskog stanovništva
- b) preko stupnja obuhvaćenosti mlađeg stanovništva osnovnim, srednjim i visokoškolskim obrazovanjem što izravno utječe, uz ostalo, na specifične stope aktivnosti stanovništva prema dobi.“ (Wertheimer-Baletić, 1999, str. 515)

Važni razvojni problemi, kao što su razvoj radnog potencijala, razvoj motivacijskog sustava te dugoročne promjene u strukturi ponude i potražnje radne snage i potrošnih dobara, ne mogu se adekvatno mjeriti bez dublje demografske analize. Tijekom godina pokazalo se da su odnosi između gospodarskog razvoja i razvoja stanovništva mnogo složeniji: problem stanovništva u kontekstu gospodarskog razvoja ne može se svesti samo na problem viška ili

position, ownership sector, characteristics of the settlement, characteristics of the household according to sources and size of income, educational structure of the population, etc. The starting point for the study of the economic and social structure of the population is the economic structure of the active population (labor force). This stems from the fact that the economic structure of the total population is formed through the economic structure of the active population, because inactive persons are dependent and are supported by active members of their family or household (Wertheimer-Baletić, 1999).

The economic structure of the population implies the division of the population according to the activities from which it earns income. The division can be carried out according to different criteria: according to the type of business activity (agricultural and non-agricultural activities), according to the occupation performed at the time of the population census, and often by sector – primary, secondary and tertiary activities.

“The impact of education on the level of economic activity of the population is manifested:

- a) through the fact that the higher the level of activity rate, among other same conditions, the higher the level of education (school education) of the total population, which is especially observed in female population,
- b) through the extent of coverage of the younger population in primary, secondary and higher education, which directly affects, among other things, the specific rates of activity of the population by age.” (Wertheimer-Baletić, 1999, p. 515)

Important development problems, such as the development of work potential, the development of a motivational system and long-term changes in the structure of supply and demand of labor and consumer goods, cannot be adequately measured without a deeper demographic analysis. Over the years, it has been shown that the relations between economic development and population development are much more complex: the population problem

manjka radne snage (to je prevladano i u teoriji i u praktičnoj razvojnoj politici) (Wertheimer-Baletić, 2017). Bolje obrazovana radna snaga (kvalitetni ljudski kapital) sposobnija je razvijati nove tehnološke proizvode i procese, brže usvajati znanja neophodna za implementaciju novih, visokosofisticiranih tehnologija te time potaknuti gospodarski rast (Babić, 2004). „Prema ekonomskoj teoriji, obrazovanje stanovništva u pozitivnoj [je] korelaciji s ekonomskim razvojem zemlje, a ljudski kapital smatra se jednom od najvažnijih vrijednosti društva“ (Beg & Jandroković, 2023, str. 2).

Zbog povezanosti demografskih i društvenih procesa, demografski pokazatelji imaju šire značenje od pukih indikatora razine i strukture reprodukcije stanovništva. Stope smrtnosti dojenčadi, stope reprodukcije stanovništva, očekivano trajanje života, indeks starenja i drugi pokazatelji znatno se razlikuju među zemljama s različitim stupnjem razvoja (Wertheimer-Baletić, 2005). Povećanje udjela starog stanovništva uz istodobno smanjivanje udjela mladih pojačava neravnotežu među funkcionalnim dobnim skupinama (mladi, radno sposobni, stari) i vodi prema demografskoj neodrživosti (Chesnais, 1998). U demografiji je prihvaćeno da je ekonomska struktura stanovništva važan pokazatelj društveno-gospodarske razvijenosti nekog područja. Veća ekonomska aktivnost stanovništva, i brojčano i prema udjelu, ukazuje i na jaču gospodarsku aktivnost nekog područja – i obratno (Živić, 2003).

Istraživanje provedeno na primjeru afričkih zemalja ispituje učinak demografske strukture na gospodarski rast u kontekstu strukturnih promjena u 26 zemalja subsaharske Afrike. Na temelju podataka za razdoblje od 1992. do 2019. godine utvrđeno je da demografska struktura dugoročno pozitivno utječe na gospodarski rast, i to putem učinkovitih strukturnih promjena, odnosno promjena koje se očituju u povećanju produktivnosti rada. Implikacije za politiku uključuju promicanje planiranja obitelji i obrazovanja mladih djevojaka, što će pomoći u

in the context of economic development cannot be reduced to the problem of surplus or shortage of labor (this has been overcome in both theory and practical development policy) (Wertheimer-Baletić, 2017). A better educated workforce (quality human capital) is more capable of developing new technological products and processes, acquiring knowledge necessary for the implementation of new, highly sophisticated technologies faster and thus of stimulating economic growth (Babić, 2004). “According to economic theory, population education is in positive correlation with the economic development of the country, and human capital is considered one of the most important values of society” (Beg & Jandroković, 2023, p. 2).

Due to the link between demographic and social processes, demographic indicators have a broader meaning than mere indicators of the level and structure of population reproduction. Infant mortality rates, population reproduction rates, life expectancy, ageing index and other indicators vary considerably among countries with different levels of development (Wertheimer-Baletić, 2005). The increase in the share of the elderly population while reducing the share of young people reinforces the imbalance among functional age groups (young, working age, elderly) and leads to demographic unsustainability (Chesnais, 1998). In demography, it is accepted that the economic structure of the population is an important indicator of the socio-economic development of an area. Higher economic activity of the population, both numerically and by share, indicates stronger economic activity of an area – and vice versa (Živić, 2003).

Research conducted on the example of African countries examines the impact that demographic structure has on economic growth in the context of structural changes in 26 sub-Saharan African countries. Based on the data for the period from 1992 to 2019, it was found that the demographic structure has a long-term positive impact on economic growth, through effective structural changes, i.e. changes that are manifested in increasing labor productivity. Policy implications

smanjenju omjera ovisnosti, ubrzati demografske prijelaze te potaknuti industrijalizaciju i inovacije, a time i strukturne promjene i poboljšanje produktivnosti rada. Uključivanje demografskih karakteristika u ekonomsko planiranje, poput razine obrazovanja i zdravstvenog stanja, pomoći će u ostvarivanju većih koristi od demografskog prijelaza. Preporuke uključuju poticanje demografskih i sektorskih politika za učinkovito upravljanje demografskim prijelazima te promicanje strukturnih promjena i inovacija (Gbehe et al., 2024).

Između varijabli „obrazovanost“ i „BDP po stanovniku“ ($r = 0,8776$, $p < 0,01$) postoji snažna pozitivna korelacija, iz koje se može zaključiti da viša razina obrazovanosti stanovništva rezultira i višim BDP-om po stanovniku (Jež Rogelj et al., 2019). Iz dosad navedenoga jasno proizlazi zaključak o potrebi „definiranja gospodarstva kao osnovnog čimbenika osiguranja potrebne kvalitete ljudskih resursa, a time i povećanja konkurentnosti pojedinih gospodarskih sustava“ (Šundalić & Mičić, 2005, str. 120).

U svojim istraživanjima demografi se koriste brojnim izvorima, no većinu podataka za analizu populacijskih promjena pružaju administrativni i arhivski izvori (Weeks, 2015). Izvori podataka u demografiji, posebice popisi stanovništva, često se temelje na konceptu kritičnog trenutka, koji se odnosi na neko referentno razdoblje za koje ti podaci vrijede (Ivanda & Akrap, 2021).

PODUZETNIŠTVO KAO DRUŠTVENO-GOSPODARSKI POKRETAČ

Održivo poduzetništvo nije samo ključan ekonomski pokretač već je usko povezano s ciljevima održivog razvoja (*Sustainable Development Goals* – SDGs), koje su postavili Ujedinjeni narodi da bi se osigurala održiva budućnost do 2030. godine (UN, 2015). Ovi ciljevi obuhvaćaju širok spektar društvenih, ekoloških i ekonomskih izazova, uključujući

include promoting family planning and education of young girls, which will help reduce the dependency ratio, accelerate demographic transitions and encourage industrialization and innovation, and thus structural change and improve labour productivity. Incorporating demographic characteristics, such as education level and health status, into economic planning, will help to achieve greater benefits from the demographic transition. Recommendations include fostering demographic and sectoral policies to effectively manage demographic transitions and promote structural change and innovation (Gbehe et al., 2024).

There is a strong positive correlation between the variables “education” and “GDP per capita” ($r = 0.8776$, $p < 0.01$), from which it can be concluded that a higher level of education of the population also results in a higher GDP per capita (Jež Rogelj et al., 2019). The above clearly leads to the conclusion on the need to “define the economy as the basic factor in ensuring the required quality of human resources, and thus increasing the competitiveness of individual economic systems” (Šundalić & Mičić, 2005, p. 120).

In their research, demographers use a number of sources, but most of the data for the analysis of population change is provided by administrative and archival sources (Weeks, 2015). Data sources in demography, especially population censuses, are often based on the concept of a critical moment, which refers to a reference period for which these data are valid (Ivanda & Akrap, 2021).

ENTREPRENEURSHIP AS A SOCIO-ECONOMIC DRIVER

Sustainable entrepreneurship is not only a key economic driver but is closely linked to the Sustainable Development Goals (SDGs), set by the United Nations to ensure a sustainable future by 2030 (UN, 2015). These objectives cover a wide range of social, environmental and economic challenges, including poverty reduction, promoting

smanjenje siromaštva, promicanje kvalitetnog obrazovanja, postizanje rodne ravnopravnosti, očuvanje ekosustava i borbu protiv klimatskih promjena. Inovativnim poslovnim modelima i odgovornim vođenjem poslovanja, poduzetnici imaju ključnu ulogu u postizanju navedenih ciljeva, jer mogu ponuditi rješenja koja omogućuju održivi rast, istodobno smanjujući negativan utjecaj na okoliš i društvo (Schaltegger et al., 2016; Cohen & Winn, 2007).

Održivo poduzetništvo predstavlja proširenje tradicionalnog poduzetništva, u kojem osim do stvaranja ekonomske vrijednosti istodobno dolazi i do integracije društvene i ekološke dimenzije poslovanja (Schaltegger & Wagner, 2011). Ovaj oblik poduzetništva nastoji uravnotežiti ekonomske ciljeve s odgovornim upravljanjem resursima i društvenim obvezama, tako što poduzetnici prelaze s kratkoročnog maksimiziranja profita na dugoročnu održivost. Poduzeća koja prakticiraju održivo poduzetništvo ne teže samo financijskom uspjehu, već u svoje poslovne modele aktivno implementiraju principe održivog razvoja, osiguravajući da njihove aktivnosti generiraju pozitivne učinke na okoliš i društvo. Koncept „trostruke bilance“ (*triple bottom line*), koji je 1998. godine uveo John Elkington, postavio je temelj za jasno razumijevanje i razvoj održivog poduzetništva. Taj pristup obuhvaća tri ključna aspekta održivosti: ekonomski, ekološki i društveni, pružajući poduzećima sveobuhvatan okvir za mjerenje uspjeha na više razina. Prema Elkingtonovu modelu, poslovanje više ne počiva isključivo na generiranju financijskog profita, nego uključuje odgovornost prema okolišu i društvenim zajednicama u kojima djeluje. „Trostruka bilanca“ razvila se u strateški alat koji poduzećima omogućava usvajanje održivih praksi, donoseći dugoročne koristi svim dionicima, uključujući zaposlenike, potrošače i širu društvenu zajednicu (Elkington, 2018). Taj je koncept postao ključan u diskursu suvremenog poduzetništva i služi kao poluga za transformaciju poslovnih modela prema održivijim praksama koje potiču inovacije,

quality education, achieving gender equality, preserving ecosystems and combating climate change. With innovative business models and responsible business management, entrepreneurs play a key role in achieving these goals, as they can offer solutions that enable sustainable growth, while reducing the negative impact on the environment and society (Schaltegger et al., 2016; Cohen & Winn, 2007).

Sustainable entrepreneurship represents an expansion of traditional entrepreneurship, in which, in addition to creating economic value, the social and environmental dimensions of business are simultaneously integrated (Schaltegger & Wagner, 2011). This form of entrepreneurship seeks to balance economic goals with responsible management of resources and social commitments, by shifting entrepreneurs from short-term profit maximization to long-term sustainability. Companies that practice sustainable entrepreneurship not only strive for financial success, but actively implement the principles of sustainable development in their business models, ensuring that their activities generate positive effects on the environment and society. The “triple bottom line” concept, introduced by John Elkington in 1998, laid the foundation for a clear understanding and development of sustainable entrepreneurship. This approach covers three key aspects of sustainability: economic, environmental and social, providing businesses with a comprehensive framework to measure success at multiple levels. According to Elkington’s model, business is no longer based solely on generating financial profits, but it includes responsibility to the environment and the social communities in which it operates. The “triple bottom line” has evolved into a strategic tool that enables businesses to adopt sustainable practices, bringing long-term benefits to all stakeholders, including employees, consumers and the wider community (Elkington, 2018). This concept has become crucial in the discourse of contemporary entrepreneurship and serves as a lever for transforming business

odgovorno korištenje resursa i smanjenje negativnih utjecaja na okoliš. Poduzetnici više nisu fokusirani samo na kratkoročne financijske ciljeve, već uzimaju u obzir širi utjecaj svojih odluka na društvo i okoliš te stvaraju modele koji pridonose općem dobru. Održivo poduzetništvo na taj način poduzetnike pretvara u katalizatore promjena koji aktivno pridonose globalnim ciljevima održivog razvoja (Shepherd & Patzelt, 2011). Poduzetnici inovativnim i odgovornim praksama postavljaju temelje za dugoročno održiv rast, gospodarski prosperitet, ekološku zaštitu i društvenu odgovornost.

Održivo poduzetništvo podrazumijeva poslovne modele koji istodobno integriraju ekonomske, društvene i ekološke aspekte. U takvom pristupu, održivi poduzetnici proširuju svoju ulogu izvan tradicionalnog okvira poduzetništva – ne teže isključivo profitabilnosti, već aktivno rade na stvaranju pozitivnog utjecaja na okoliš i društvo (Schaltegger et al., 2016). Razvoj takvih poslovnih modela, koji uspješno balansiraju između ove tri dimenzije, postaje strateška prednost u dugoročnom kontekstu. Istraživanja pokazuju da poduzetnici koji integriraju održivost u temelj svoje poslovne strategije ostvaruju važnu konkurentsku prednost, poboljšavaju reputaciju te privlače ekološki i društveno svjesne potrošače (Schaltegger et al., 2016; Cohen & Winn, 2007). Takav pristup povećava lojalnost kupaca, a poduzeća čini otpornijima na promjene u tržišnim uvjetima, gdje održivost postaje ključni čimbenik uspjeha (Shepherd & Patzelt, 2011). Očigledno je da uvođenje održivih praksi pridonosi očuvanju okoliša i jačanju društvene kohezije te dugoročno osigurava ekonomsku stabilnost i konkurentnost poduzeća (Geissdoerfer et al., 2017).

Jedna od važnih tema u suvremenoj literaturi jest snažna povezanost održivog poduzetništva s inovacijama. Održivi poduzetnici često djeluju kao pokretači inovacija koje pridonose smanjenju potrošnje resursa, poboljšanju energetske učinkovitosti te razvoju ekološki prihvatljivih proizvoda i usluga (Hall et al., 2015). Takvi

models towards more sustainable practices that encourage innovation, responsible use of resources and reduction of negative environmental impacts. Entrepreneurs are no longer focused only on short-term financial goals, but take into account the wider impact of their decisions on society and the environment and create models that contribute to the common good. In this way, sustainable entrepreneurship turns entrepreneurs into catalysts of change that actively contribute to the global sustainable development goals (Shepherd & Patzelt, 2011). Entrepreneurs lay the foundation for long-term sustainable growth, economic prosperity, environmental protection and social responsibility through innovative and responsible practices.

Sustainable entrepreneurship implies business models that integrate economic, social and environmental aspects at the same time. In such an approach, sustainable entrepreneurs expand their role beyond the traditional entrepreneurship framework – they do not exclusively strive for profitability, but actively work to create a positive impact on the environment and society (Schaltegger et al., 2016). The development of such business models, which successfully balance these three dimensions, becomes a strategic advantage in the long run. Research shows that entrepreneurs who integrate sustainability into the foundation of their business strategy gain an important competitive advantage, improve reputation and attract environmentally and socially conscious consumers (Schaltegger et al., 2016; Cohen & Winn, 2007). Such an approach increases customer loyalty and makes companies more resilient to changes in market conditions, where sustainability becomes a key success factor (Shepherd & Patzelt, 2011). It is obvious that the implementation of sustainable practices contributes to the preservation of the environment and the strengthening of social cohesion, and ensures the long-term economic stability and company competitiveness (Geissdoerfer et al., 2017).

One of the important subjects present in contemporary literature is the strong link between

inovativni pristupi zadovoljavaju sve strože ekološke standarde, a poduzetnicima omogućuju pristup novim tržištima koja vrednuju održivost i ekološku odgovornost. Jedan od najistaknutijih inovativnih modela, koji se razvija kao alternativa tradicionalnim poslovnim modelima, jest cirkularna ekonomija. Cirkularna ekonomija stavlja naglasak na recikliranje, ponovnu upotrebu materijala i smanjenje otpada, što pridonosi učinkovitijem korištenju resursa uz minimalan utjecaj na okoliš (Geissdoerfer et al., 2017). Takvi poslovni modeli, koji potiču inovacije i odgovorno upravljanje resursima, postaju nužnost za poduzeća koja žele biti dugoročno uspješna i odgovorna prema sredini u kojoj djeluju. Inovacije temeljene na održivim načelima podržavaju ekološke ciljeve, stvaraju nove mogućnosti za rast i razvoj te poduzetnicima omogućuju prilagodbu zahtjevima tržišta i promjenama propisa.

U novijim istraživanjima sve se veći naglasak stavlja i na društvenu dimenziju održivog poduzetništva: ono obuhvaća aktivnosti koje s jedne strane smanjuju negativan utjecaj na okoliš, dok s druge strane poboljšavaju kvalitetu života u zajednicama (Shepherd & Patzelt, 2017). Rezultati tih istraživanja pokazuju da održivi poduzetnici igraju ključnu ulogu u smanjenju siromaštva, unaprjeđenju obrazovanja te poboljšanju zdravlja i opće dobrobiti u zajednicama, što je u skladu s globalnim ciljevima održivog razvoja (UN, 2015). Još jedno važno područje istraživanja odnosi se na izazove povezane s financiranjem poduzetničkih inicijativa. Poduzetnici se često susreću s poteškoćama u pristupu financijskim sredstvima zbog percepcije da su održivi projekti rizičniji ili manje profitabilni na kratkoročnoj razini. Sve su prisutniji naponi usmjereni na stvaranje specijaliziranih financijskih instrumenata, poput zelenih obveznica i fondova za održivost, koji olakšavaju financiranje takvih inicijativa (Hörisch et al., 2015). Recentna literatura također naglašava globalne trendove koji znatno utječu na razvoj održivog poduzetništva. Klimatske promjene i ekološka regulativa postaju sve važniji

sustainable entrepreneurship and innovation. Sustainable entrepreneurs often act as drivers of innovation that contributes to reducing resource consumption, improving energy efficiency, and developing environmentally friendly products and services (Hall et al., 2015). Such innovative approaches meet increasingly stringent environmental standards and enable entrepreneurs to access new markets that value sustainability and environmental responsibility. One of the most prominent innovative models, which is being developed as an alternative to traditional business models, is the circular economy. The circular economy places emphasis on recycling, material reuse and waste reduction, which contributes to a more efficient use of resources with minimal environmental impact (Geissdoerfer et al., 2017). Such business models, which encourage innovation and responsible resource management, become a necessity for companies that want to be successful in the long run and responsible to the environment in which they operate. Innovation based on sustainable principles supports environmental goals, creates new opportunities for growth and development, and enables entrepreneurs to adapt to market demands and regulatory changes.

Recent research is increasingly focusing on the social dimension of sustainable entrepreneurship: it encompasses activities that, on the one hand, reduce the negative impact on the environment, while, on the other hand, improve the quality of life in communities (Shepherd & Patzelt, 2017). The results of these studies show that sustainable entrepreneurs play a key role in reducing poverty, improving education and improving health and general well-being in communities, which is in line with the global Sustainable Development Goals (UN, 2015). Another important area of research concerns the challenges associated with the funding of entrepreneurial initiatives. Entrepreneurs often face difficulties in accessing finance due to the perception that sustainable projects are riskier or less profitable in the short term. There are increasing efforts to create specialised financial

čimbenici koji oblikuju poduzetničke prakse. Međunarodne organizacije, poput Europske unije, sve češće usvajaju regulatorne okvire koji potiču poduzetnike na usvajanje održivih poslovnih modela i praksi (Kuckertz et al., 2017). Integracijom održivih poslovnih praksi, poduzetnici postaju ključni sudionici u rješavanju globalnih izazova i oblikovanju budućih tržišta te pridonose dugoročnoj stabilnosti, konkurentnosti i poboljšanju kvalitete života općenito.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

U okviru ovog rada provedeno je istraživanje korištenjem *online* upitnika. Upitnik je sadržavao 12 pitanja zatvorenog tipa, osmišljenih radi prikupljanja podataka o demografskoj strukturi poduzetnika (10 pitanja), veličini poduzeća (1 pitanje) te godini početka poduzetničke aktivnosti (1 pitanje). Poveznica za sudjelovanje poslana je na e-adrese poduzetnika registriranih u bazi tvrtke TERA Tehnopolis d.o.o. U uvodnom dijelu ispitanici su bili upoznati s ciljem istraživanja i njegovom svrhom. U istraživanju je sudjelovalo 100 poduzetnika s područja Republike Hrvatske (N = 100), a istraživanje je provedeno u studenome 2023. godine. Cilj istraživanja bio je utvrditi demografsku strukturu poduzetnika i identificirati ključne karakteristike koje ih definiraju unutar hrvatskog poduzetničkog okruženja. Prikupljeni podaci analizirani su primjenom deskriptivne statistike kao osnovnog analitičkog alata, a analizirani podaci prikazani su pomoću ključnih mjera centralne tendencije (aritmetička sredina, medijan, mod) te vizualno prikazani tabličnim i grafičkim prikazima.

U skladu s teorijsko-metodološkim pristupom postavljene su hipoteze:

- H1 – Poduzetnici su visokoobrazovani muškarci.
- H2 – Poduzetnici su srednje životne dobi.

instruments, such as green bonds and sustainability funds, that facilitate the financing of such initiatives (Hörisch et al., 2015). Recent literature also highlights global trends that significantly influence the development of sustainable entrepreneurship. Climate change and environmental regulation are becoming increasingly important factors which are shaping entrepreneurial practices. International organizations, such as the European Union, are increasingly adopting regulatory frameworks that encourage entrepreneurs to adopt sustainable business models and practices (Kuckertz et al., 2017). By integrating sustainable business practices, entrepreneurs become key actors in addressing global challenges and shaping future markets, and contribute to long-term stability, competitiveness, and improving quality of life in general.

RESEARCH METHODOLOGY

In this paper, the authors have conducted a survey using an online questionnaire. The questionnaire contained 12 closed-ended questions, designed to collect data on the demographic structure of entrepreneurs (10 questions), the size of the company (1 question) and the onset year of entrepreneurial activity (1 question). The participation link was sent to the e-mail addresses of the entrepreneurs registered in the database of the TERA Tehnopolis Llc company. In the introductory part, the respondents were explained the goal and aim of the research. 100 entrepreneurs from the territory of the Republic of Croatia participated in the research (N = 100), and the research was conducted in November 2023. The aim of the research was to determine the demographic structure of entrepreneurs and to identify the key characteristics that define them within the Croatian entrepreneurial environment. The collected data were analyzed using descriptive statistics as a basic analytical tool, and the analyzed data were presented using key measures of central tendency (arithmetic mean, median, mode) and visually presented in tables and graphs.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

U istraživanju je sudjelovalo 57 % muškaraca i 43 % žena. Najveći dio ispitanika pripada dobnoj skupini od 35 do 44 godine te od 45 do 54 godine, što je prikazano na Grafikonu 1. Prihvaća se H2 – Poduzetnici su srednje životne dobi. Većina je ispitanika u braku, 63 %, 26 % nije udano ili oženjeno, a 9 % čine razvedene osobe.

Ispitanici većinom žive u gradu (88 %), a 12 % živi ih na selu. Prema stručnoj spremi, najveći broj ispitanika visokoobrazovan je (36 % ispitanika ima završen sveučilišni studij, 10 % završen stručni studij, a 23 % ispitanika posjeduje magisterij ili doktorat znanosti). Srednju školu završilo je 31 % ispitanika. Prihvaća se H1 – Poduzetnici su visokoobrazovani muškarci. Stručna sprema poduzetnika prikazana je na Grafikonu 2.

Najveći broj ispitanika nema djece u obitelji (29 %), dok 27 % sudionika ima dvoje djece,

In accordance with the theoretical-methodological approach, hypotheses were set:

H1 – Entrepreneurs are highly educated men.

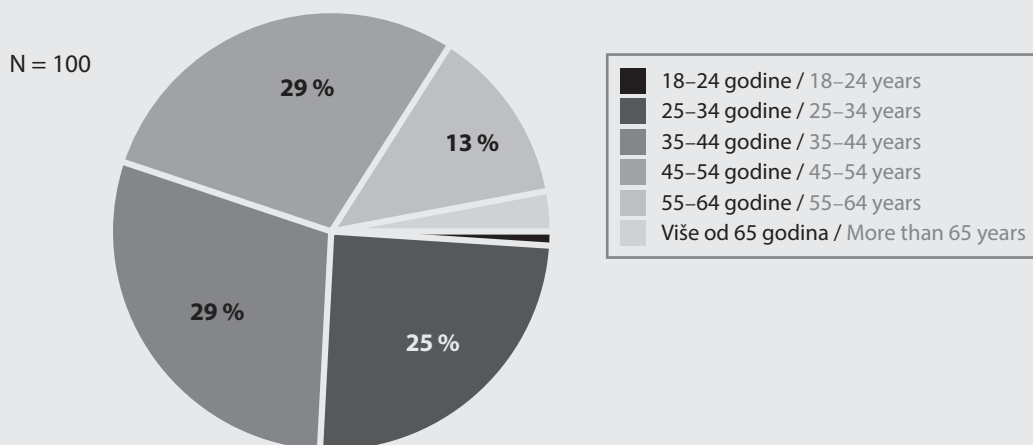
H2 – Entrepreneurs are middle-aged.

RESEARCH FINDINGS

57% of men and 43% of women participated in the study. The majority of respondents belong to the age group from 35 to 44 and from 45 to 54, as shown in Graph 1. H2 – Entrepreneurs are middle-aged. The majority of respondents are married, 63% of them, 26% are not married, and 9% are divorced.

Respondents mostly live in the city (88%), while 12% live in the country. According to educational level, the largest number of respondents are highly educated (36% of respondents have completed university studies, 10% have completed professional studies, and 23% of respondents have a master's degree or doctorate). 31% of respondents completed

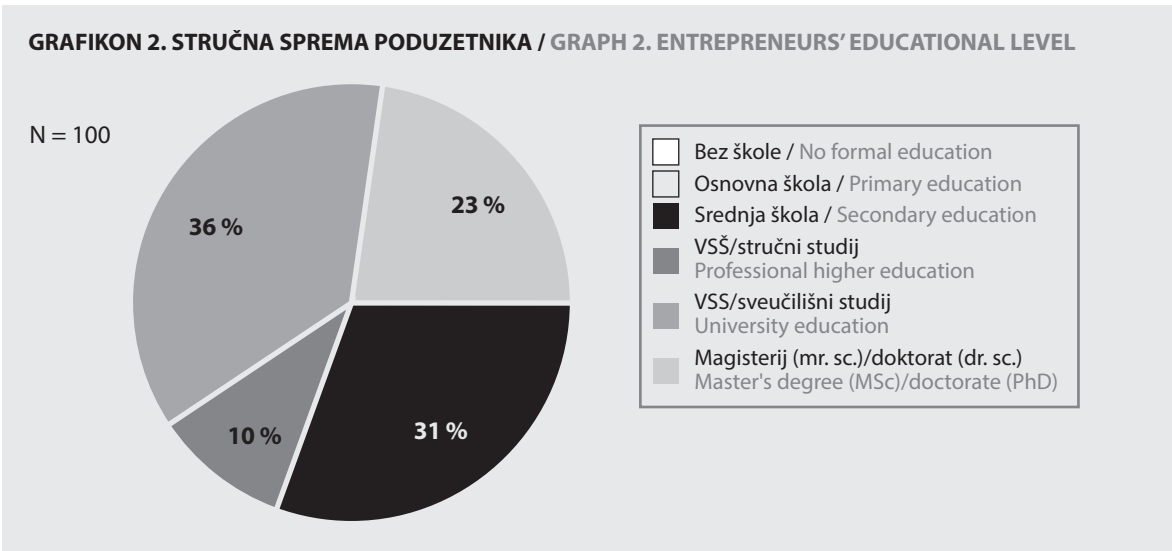
GRAFIKON 1. DOB PODUZETNIKA / GRAPH 1. ENTREPRENEURS' AGE

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.

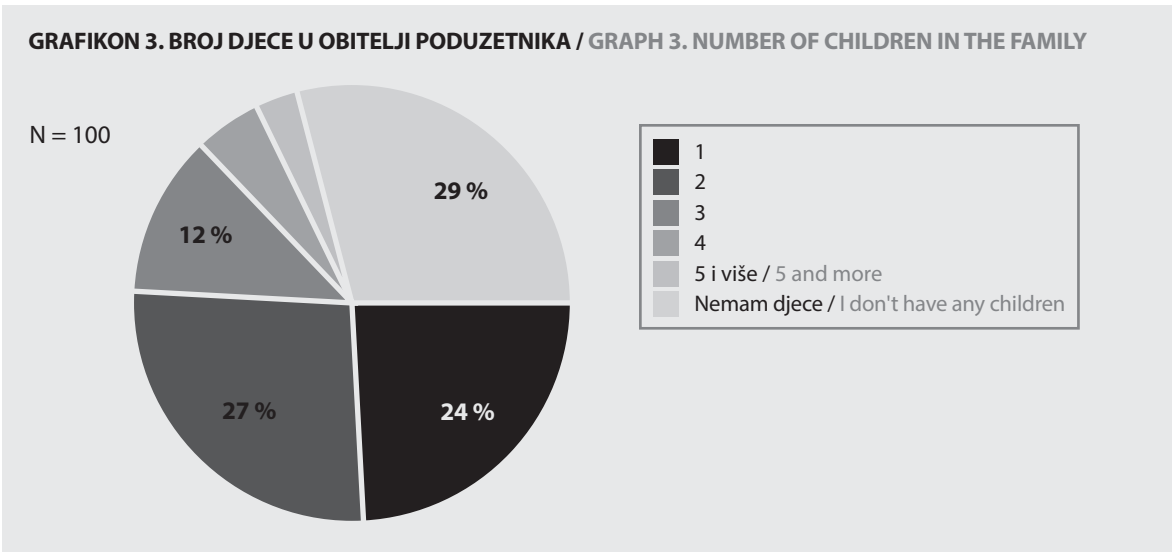
Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

GRAFIKON 2. STRUČNA SPREMA PODUZETNIKA / GRAPH 2. ENTREPRENEURS' EDUCATIONAL LEVEL

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.
Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

GRAFIKON 3. BROJ DJECE U OBITELJI PODUZETNIKA / GRAPH 3. NUMBER OF CHILDREN IN THE FAMILY

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.
Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

24 % jedno dijete, a 12 % troje djece. Broj djece poduzetnika prikazan je na Grafikonu 3.

U Tablici 1 vidi se analiza nominalnih varijabli, koja pruža uvid u najčešće vrijednosti. Zaključuje se da je većina ispitanika muškog roda, da žive u bračnoj zajednici na području Osječko-baranjske županije te da žive u gradu, a u najvećoj mjeri riječ je o B2C vrsti poslovanja.

Većina ispitanika poduzetnici su čija poduzeća posluju u B2C sektoru, odnosno njihovi proizvodi i usluge usmjereni su prema krajnjim potrošačima (54 %), što je prikazano na Grafikonu 4.

U Tablici 2 vidi se da je polovina ispitanika u dobi od 35 do 44 godine, pri čemu standardno odstupanje dobi od prosječne vrijednosti analiziranih podataka iznosi 12 % (Mo = 3). Ispitanici su većinom završili sveučilišni studij, magisterij ili doktorat, a standardno odstupanje iznosi 11,6 % (Mo = 5, kodni broj za završenu visoku stručnu spremu, sveučilišni studij). Prosječna je dob osnivanja poduzeća 31 godina, uz standardno odstupanje godina od 81,4 %, zbog velikog jaza među ispitanicima, jer je minimalna dob osnivanja poduzeća 18 godina, a maksimalna 65 godina, dok je najčešće upisana vrijednost 25 godina.

secondary school. H1 – Entrepreneurs are highly educated men. The educational level of the entrepreneurs is shown in Graph 2.

Most respondents do not have children in the family (29%), while 27% of participants have two children, 24% one child, and 12% three children. The number of entrepreneurs' children is shown in Graph 3.

Table 1 shows the nominal variable analysis, which provides an insight into the most common values. It is concluded that the majority of respondents are male, that they are married, live in the Osijek-Baranja County and that they live in the city, and mostly have a B2C type of business.

The majority of respondents are entrepreneurs whose companies operate in the B2C sector, i.e. their products and services are directed towards end consumers (54%), which is shown in Graph 4.

Table 2 shows that half of the respondents are aged between 35 and 44, with a 12% standard deviation of age from the average value of the analyzed data (Mo = 3). Respondents mostly have a university degree, master's degree or doctorate, and the standard deviation is 11.6% (Mo = 5, code number for completed university degree). The average age at which they founded the company is 31, with a

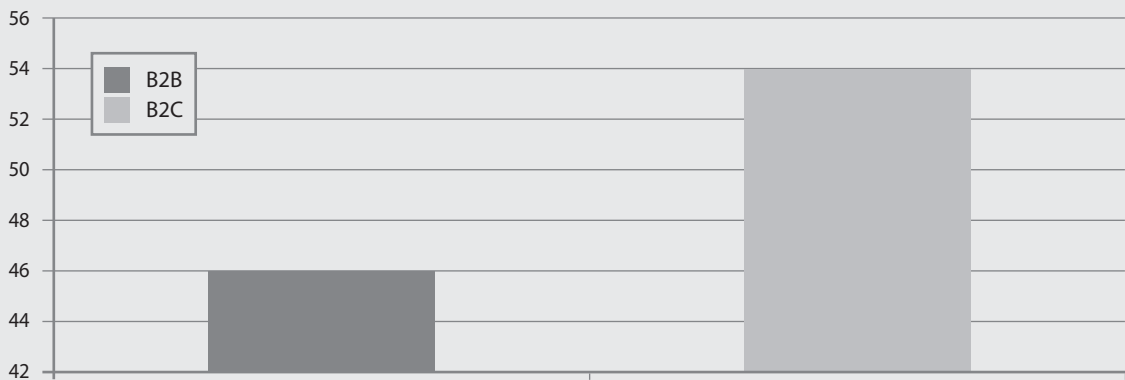
TABLICA 1. ANALIZA NOMINALNIH VARIJABLI
TABLE 1. NOMINAL VARIABLE ANALYSIS

		SPOL GENDER	BRAČNI STATUS MARITAL STATUS	MJESTO STANOVANJA PLACE OF RESIDENCE	ŽUPANIJA COUNTY	PROIZVOD PRODUCT
N	Valjano / Valid	100	100	100	100	100
	Nedostaje / Missing	3	3	3	3	3
Mod		Muško Male	Oženjen/udana Married	Grad City	Osječko-baranjska Osijek-Baranja	B2C

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.

Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

GRAFIKON 4. VRSTA POSLOVANJA PODUZETNIKA U ISTRAŽIVANJU
GRAPH 4. TYPE OF ENTREPRENEURS' BUSINESS IN THE RESEARCH

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.
Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

TABLICA 2. STATISTIČKE VRIJEDNOSTI
TABLE 2. STATISTICAL VALUES

	N	MINIMALNA VRIJEDNOST MINIMUM VALUE	MAKSIMALNA VRIJEDNOST MAXIMUM SPEND	Mo	AS	SD
Dob ispitanika / Respondent's Age	100	1	7	3	3,40	,120
Stručna sprema ispitanika Respondent's educational level	100	3	6	5	4,51	,116
Dob osnivanja poduzeća Age at which they founded the company	100	18	65	25	31,42	,814
Članovi kućanstva Household members	100	1	5	4	3,13	,128
Broj djece / Number of children	100	0	5	0	1,49	,132
Mjesečni prihodi / Monthly income	100	1	5	3	2,72	,108
N	100					

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.
Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

TABLICA 3. VELIČINA PODUZEĆA PODUZETNIKA
TABLE 3. COMPANY SIZE OF ENTREPRENEURS

		FREKVENCIJA FREQUENCY	POSTOTAK PERCENTAGE	VALJANI POSTOTAK VALID PERCENTAGE	KUMULATIVNA VRIJEDNOST CUMULATIVE VALUE
Valjano / Valid	Mikro / Micro	86	83,5	86,0	86,0
	Malo / Small	7	6,8	7,0	93,0
	Srednje / Medium	4	3,9	4,0	97,0
	Ostalo – više od 250 zaposlenih Other – more than 250 employees	3	2,9	3,0	100,0
	Ukupno / Total	100	97,1	100,0	
Nedostaje / Missing	Sustav / System	3	2,9		
Ukupno / Total	100	103	100,0		

	N	MINIMALNA VRIJEDNOST MINIMUM VALUE	MAKSIMALNA VRIJEDNOST MAXIMUM SPEND	AS	SD
Veličina poduzeća / Company size	100	1	4	1,24	,668
N	100				

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.

Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

Kućanstva poduzetnika prosječno imaju tri člana (AS = 3,13, SD = 0,128, Mo = 4). Poduzetnici prosječno imaju jedno dijete (AS = 1,49, SD = 0,132, Mo = 0) te mjesečne prihode u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 eura (AS = 2,72, SD = 0,108, Mo = 3). S obzirom na to da je riječ o omjernoj mjernoj ljestvici, analiza mjesečnih prihoda odnosi se na prihode od 1.000,00 do 2.000,00 eura.

U Tablici 3 vidljiva je veličina poduzeća poduzetnika. Većina ispitanika (83,5 %) posjeduje mikropoduzeće, a najmanje ispitanika (2,9 %) ima poduzeće s više od 250 zaposlenih.

Dakle, prema veličini je prosječno riječ o mikropoduzećima, uz standardno odstupanje od prosječne vrijednosti analiziranih podataka od 66,8 %. Ovi podaci prikazani su na Grafikonu 5.

standard deviation of years of 81.4%, due to a large age gap among respondents, because the minimum age of founding the company is 18, and the maximum is 65, while the most commonly entered value is 25.

Entrepreneurs' households have on average three members (AS = 3.13, SD = 0.128, Mo = 4). Entrepreneurs have on average one child (AS = 1.49, SD = 0.132, Mo = 0) and monthly income in the amount of EUR 1,000.00 to 2,000.00 (AS = 2.72, SD = 0.108, Mo = 3). Given that this is a proportional measuring scale, the analysis of monthly revenues refers to revenues from 1,000.00 to 2,000.00 euros.

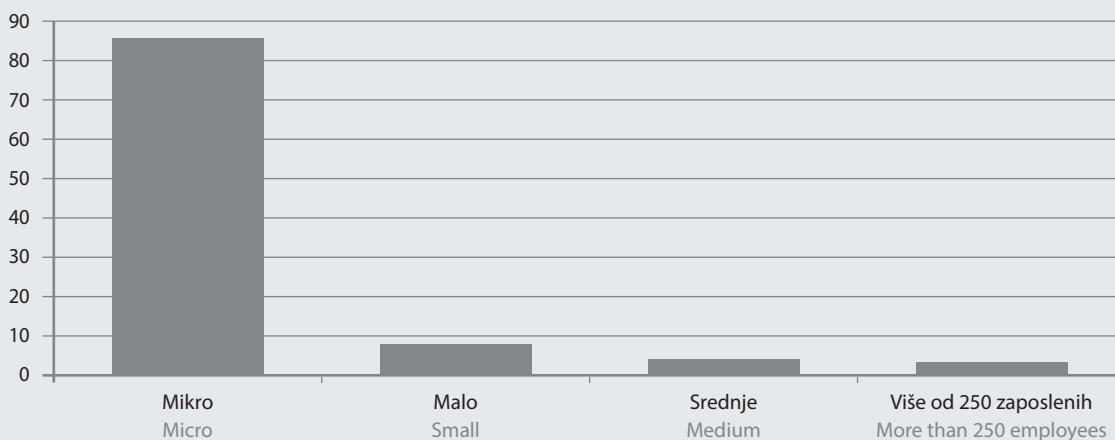
Table 3 shows the size of the entrepreneur's company. The majority of respondents (83.5%) own a micro-enterprise, and the fewest respondents (2.9%) own a company with more than 250 employees.

Rezultati ovog istraživanja, provedenog na uzorku od 100 ispitanika, koreliraju s nalazima drugih autora i potvrđuju njihove zaključke. Istraživanje o obrazovanju i zaposlenosti u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji (Beg & Jandroković, 2023) pokazuje da Republika Hrvatska ima veći udio zaposlenika sa srednjom razinom obrazovanja, no udio zaposlenika s visokom razinom obrazovanja pokazuje znatan porast u ukupnoj zaposlenosti (s 25 % na 29 %). U istraživanju o utjecaju obrazovanja na inovativnu poljoprivredu (Jež Rogelj et al., 2019) utvrđena je snažna pozitivna korelacija između obrazovanja i BDP-a po stanovniku, obrazovanja i indeksa razvijenosti županija, kao i obrazovanja poljoprivrednika i razvoja poljoprivrede u zemljama Europske unije. Mlađi i obrazovaniji poljoprivrednici brže prihvaćaju inovacije, međutim, dobna i obrazovna struktura poljoprivrednika u Republici Hrvatskoj nisu povoljne.

Thus, by size, they are micro-enterprises on average, with a standard deviation from the average value of the analyzed data of 66.8%. These data are shown in Graph 5.

The results of this research, conducted on a sample of 100 respondents, correlate with the findings of other authors and confirm their conclusions. The survey on education and employment in the Republic of Croatia and the European Union (Beg & Jandroković, 2023) shows that the Republic of Croatia has a higher share of employees with a secondary level of education, but the share of employees with a high level of education shows a significant increase in total employment (from 25% to 29%). The study on the impact of educational level on innovative agriculture (Jež Rogelj et al., 2019) found a strong positive correlation between educational level and GDP per capita, educational level and county development index, as well as farmers' educational level and agricultural development in the EU countries. Younger and

GRAFIKON 5. VELIČINA PODUZEĆA PODUZETNIKA
GRAPH 5. COMPANY SIZE OF ENTREPRENEURS

Izvor: izrada autorica rada prema rezultatima istraživanja, 2024.

Source: prepared by the authors of the paper according to the results of the research, 2024

ZAKLJUČAK

Poduzetništvo je važan segment strukture gospodarstva neke države. Kao takvo prepoznato je u strategijama razvoja Europske unije i njezinih država članica. Europska unija putem različitih mehanizama i inicijativa promiče razvoj poduzetništva, jer je ono jedan od čimbenika održivog gospodarstva. Među inicijativama Europske unije nalaze se obrazovanje za poduzetništvo, poticanje ženskog poduzetništva, programi potpore za mala i srednja poduzeća te donošenje transparentnih i dosljednih propisa.

Rezultati provedenog istraživanja ukazuju na nejednakost u demografskoj strukturi poduzetnika. Poduzetnici u Republici Hrvatskoj, prema rezultatima istraživanja, pretežno su visokoobrazovani muškarci (prihvaća se H1 – Poduzetnici su visokoobrazovani muškarci). Više od polovine poduzetnika nalazi se u dobnim skupinama od 35 do 44 godine i od 45 do 54 godine, čime se potvrđuje H2 – Poduzetnici su srednje životne dobi. Većina poduzetnika u braku je i nema djece, što ukazuje na moguće socijalne i demografske čimbenike koji utječu na njihov poduzetnički put. Također, većina poduzetnika vlasnici su mikropoduzeća, što ukazuje na dominaciju malih poslovnih subjekata u poduzetničkom sustavu Republike Hrvatske. Kada je riječ o mjestu stanovanja, većina poduzetnika živi u gradu. Ovi rezultati pružaju vrijedne uvide u ključne karakteristike poduzetnika te mogu poslužiti kao osnova za oblikovanje politika usmjerenih na poticanje održivog poduzetništva u Republici Hrvatskoj, kao ključnog preduvjeta za dugoročni gospodarski razvoj. Za daljnji razvoj održivog poduzetništva potrebno je nastaviti s jačanjem poduzetničke infrastrukture, obrazovanjem poduzetnika, poticanjem ženskog poduzetništva i pružanjem različitih oblika poticaja poduzetnicima. Takve promjene ne mogu se ostvariti u kratkom roku, no uz odgovarajuće mehanizme snažniji razvoj poduzetništva trebao bi biti nezaobilazan.

more educated farmers tend to accept innovations faster, however, the age and educational structure of farmers in the Republic of Croatia are not opportune.

CONCLUSION

Entrepreneurship is an important segment of a country's economy structure. As such, it is recognized in the development strategies of the European Union and its Member States. The European Union promotes the development of entrepreneurship through various mechanisms and initiatives, as it is one of the factors of a sustainable economy. European Union initiatives include training programmes for entrepreneurs, foster women's entrepreneurship, support small and medium-sized enterprise programmes, and support the adoption of transparent and consistent regulations.

The results of the research indicate an inequality in the demographic structure of entrepreneurs. According to the research results, entrepreneurs in the Republic of Croatia are predominantly highly educated men (H1 is accepted – Entrepreneurs are highly educated men). More than half of entrepreneurs are in the age groups from 35 to 44 and from 45 to 54, thus confirming H2 – Entrepreneurs are middle-aged. Most entrepreneurs are married and have no children, indicating possible social and demographic factors that affect their entrepreneurial path. Also, most entrepreneurs are owners of micro-enterprises, which indicates the dominance of small business entities in the entrepreneurial system of the Republic of Croatia. When it comes to place of residence, most entrepreneurs live in the city. These results provide valuable insights into the key characteristics of entrepreneurs and can serve as a basis for shaping policies aimed at encouraging sustainable entrepreneurship in the Republic of Croatia, as a key prerequisite for long-term economic development. For the further development of

Ograničenje ovog istraživanja odnosi se na veličinu i specifičnost uzorka, s obzirom na to da su anketirani isključivo poduzetnici iz baze tvrtke TERA Tehnopolis d.o.o., što može ograničiti reprezentativnost rezultata. Dodatno, činjenica da je istraživanje provedeno u vremenski uskom razdoblju ograničava uvid u dugoročne trendove. Za buduća istraživanja preporučuje se proširenje uzorka na poduzetnike iz različitih regija (uključujući i ruralna područja) te provođenje longitudinalnih istraživanja radi praćenja demografskih promjena i trendova.

sustainable entrepreneurship, it is necessary to keep strengthening entrepreneurial infrastructure, educating entrepreneurs, encouraging female entrepreneurship and providing various forms of incentives to entrepreneurs. Such changes cannot be achieved in the short term, but with appropriate mechanisms, stronger development of entrepreneurship is inevitable.

The shortcoming of this research relates to the size and specificity of the sample, given that only entrepreneurs from the TERRA Tehnopolis Llc. database were surveyed, which may limit the representativeness of the results. In addition, the fact that the research was conducted in a time-limited period limits the insight into long-term trends. For future research, it is recommended to extend the sample to entrepreneurs from different regions (including rural areas) and to conduct longitudinal surveys to monitor demographic changes and trends.

LITERATURA / LITERATURE

- AGHION, P. & HOWITT, P. (1998). *Endogenous Growth Theory*. The MIT Press.
- BABIĆ, Z. (2004). Participacija i ulaganje u obrazovanje u Hrvatskoj. *Privredna kretanja i ekonomska politika*, 14(101), 29–53.
- BEG, M. & JANDROKOVIĆ, A. (2023). Obrazovanje i (ne)zaposlenost u Hrvatskoj i Europskoj uniji. *Notitia – časopis za ekonomske, poslovne i društvene teme*, 9(1), 1–9.
- BOGOSLOV, I. A., LUNGU, A. E., STOICA, E. A., & GEORGESCU, M. R. (2022). European Green Deal impact on entrepreneurship and competition: A free market approach. *Sustainability*, 14(19), 1–15. <https://doi.org/10.3390/su141912335>
- CHESNAIS, J.-C. (1998). Below-replacement fertility in the European Union (EU-15): Facts and policies, 1960–1997. *Review of Population and Social Policy*, 7, 83–101.
- COHEN, B. & WINN, M. I. (2007). Market imperfections, opportunity and sustainable entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 22(1), 29–49.
- DEAN, T. J. & MCMULLEN, J. S. (2007). Toward a theory of sustainable entrepreneurship: Reducing environmental degradation through entrepreneurial action. *Journal of Business Venturing*, 22(1), 50–76.
- ELKINGTON, J. (2018). *Cannibals with forks: The triple bottom line of 21st century business*. John Wiley & Sons.
- EUROPEAN COMMISSION (2019). The European Green Deal. Brussels: European Commission. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0640>
- FRIGANOVIĆ, M. (1990). *Demografija: stanovništvo svijeta*. Školska knjiga.
- GBEHE, B. Y.-G., KONAN, Y. S., & BALLO, Z. (2024). Demographic structure, structural change, and economic growth: panel evidence in sub-Saharan African countries. *Cogent Economics & Finance*, 12(1).
- GEISSDOERFER, M., SAVAGET, P., BOCKEN, N. M. P., & HULTINK, E. J. (2017). The circular economy – a new sustainability paradigm? *Journal of Cleaner Production*, 143, 757–768.
- GLAMUZINA, M. & GLAMUZINA, N. (1996). Promjene u biološkoj i ekonomskoj strukturi stanovništva Južne Hrvatske (Dalmacije) od 1948. do 1991. godine. *Geoadria*, 1(1), 17–34.
- HALL, J. K., DANEKE, G. A., & LENOX, M. J. (2015). Sustainable development and entrepreneurship: Past contributions and future directions. *Journal of Business Venturing*, 25(5), 439–448.
- IVANDA, K. & AKRAP, A. (2021). Stanovništvo grada Zagreba neposredno prije i nakon Drugoga svjetskog rata prema potrošačkim prijavnicama. *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za društvene znanosti*, 545=55, 1–29.
- JEŽ ROĞELJ, M., HADELAN, L., KOVAČIČEK, T., & MIKUŠ, O. (2019). Obrazovanost kao preduvjet inovativne poljoprivrede. *Agroeconomia Croatica*, 9(1), 81–90.
- OECD (2020). *Financing SMEs and entrepreneurs 2020: An OECD scoreboard*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/061fe03d-en>
- POKOS, N. (2005). Glavne značajke obrazovne strukture stanovništva Hrvatske. In D. Živić, N. Pokos, A. Mišetić, A. (Eds.), *Stanovništvo Hrvatske – dosadašnji razvoj i perspektive* (pp. 145–160). Institut društvenih znanosti Ivo Pilar.
- SCHALTEGGER, S., HANSEN, E. G., & LÜDEKE-FREUND, F. (2016). Business models for sustainability: Origins, present research, and future avenues. *Organization & Environment*, 29(1), 3–10.
- SCHALTEGGER, S. & WAGNER, M. (2011). Sustainable entrepreneurship and sustainability innovation: Categories and interactions. *Business Strategy and the Environment*, 20(4), 222–237.
- SHEPHERD, D. A. & PATZELT, H. (2011). The new field of sustainable entrepreneurship: Studying entrepreneurial action linking “what is to be sustained” with “what is to be developed”. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 35(1), 137–163. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2010.00426.x>
- SREENIVASAN, A. & SURESH, M. (2023). Exploring the contribution of sustainable entrepreneurship toward sustainable development goals: A bibliometric analysis. *Green Technologies and Sustainability*, 1(3), 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.grets.2023.100038>
- ŠUNDALIĆ, A. & MIČIĆ, A. (2005). Obrazovanje za društveni razvoj. *Ekonomski vjesnik*, 18(1–2), 119–130.
- UNITED NATIONS (UN) (2015). Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Retrieved May 16, 2024, from <https://sdgs.un.org/2030agenda>
- UNITED NATIONS Environment Programme Finance Initiative (2021). Aligning finance for the net-zero economy: Thought Leadership Papers 5 & 6. *UNEP FI*. <https://www.unepfi.org/themes/climate-change/aligning-finance-for-the-net-zero-economy-thought-leadership-papers-5-6/>

VAN PRAAG, C. M. & VERSLOOT, P. H. (2007). What is the value of entrepreneurship? A review of recent research. *Small Business Economics*, 29, 351–382.

WANG, Z., YAO, Q., & ZHAO, G. (2024). Age structure and economic growth: The quantification of China's demographic dividends. *Economic and Political Studies*, 12(4), 463–481.

WEEKS, J. R. (2015). *Population: An introduction to concepts and issues*. Wadsworth publishing.

WERTHEIMER-BALETIĆ, A. (1999). *Stanovništvo i razvoj*. MATE.

WERTHEIMER-BALETIĆ, A. (2017). *Demografska teorija, razvoj stanovništva Hrvatske i populacijska politika*. Meridijani.

ŽIVIĆ, D. (1996). Promjene u strukturi aktivnog stanovništva Istočne Hrvatske 1971–1991. godine. *Hrvatski geografski glasnik*, 58(1), 97–112.

ŽIVIĆ, D. (2003). Demografske odrednice i posljedice starenja stanovništva Hrvatske. *Revija za socijalnu politiku*, 10(3), 307–319.